

Posudek školitele na magisterskou práci Terezy Dikošové:

Vliv handlingu na osobnostní rysy hraboše polního (*Microtus arvalis*)

Tereza Dikošová organicky navazuje svou prací na předchozí studie, které obsáhle rozebíraly chování hrabošů polních v laboratorních podmínkách. Ty opakovaně různými testy ukázaly, že hraboši vykazují osobnostní rysy v chování, které jsou víceméně stabilní a hraboši se jimi dosti výrazně mezi sebou liší. S přibývajícimi testy se ale vkrádala otázka role laboratorního prostředí a celé manipulace se zvířetem. Jestli nemůže docházet k selektivní senzitivizaci či habituaci, které se pak projeví v odlišném chování. Nad formou studie, která by toto dokázala odhalit, jsme diskutovali delší dobu, přičemž jádrem sporu byla naše schopnost zajistit adekvátní materiál pro maximalistický model pokusu s více experimentálními skupinami. Zaznamenali jsme totiž v dotčených letech nedostatek hrabošů v přírodě i snižování počtu narozených mláďat v laboratoři proti předchozím rokům. Nakonec jsme museli z maximalistického modelu ustoupit a pracovali jsme pouze se zcela intaktní kontrolou a handlovaným souborem. I tak to představovalo pro Terezu dosti náročný úkol, především co se týče časového rozvrhu studia a práce na DP, zvláště pak proto, že bakalářské studium absolvovala na jiné škole a spadla do již usazeného kolektivu individualit, na který si musela zvyknout.

Zmíněný nedostatek materiálu způsobil, že jsme první výsledky museli ještě doplnit, a to je vždy spojeno s obrovským zpožděním celé práce. Naštěstí Tereza neměla větší problémy při sepisování práce a školitel byl vystaven spíše škrtání a zkracování textu. Někdy mně to ale činilo docela problémy, protože jsem se s takovým radostným psaním již dlouho nesetkal a tak vědom si toho, že se jedná o diplomovou práci a nikoliv publikaci, nechal jsem autorku raději se projevit více než méně. Skluz práce se ale negativně projevil při statistickém zpracování práce. Došlo k drobným nedorozuměním, neboť v původní maximalistické představě jsme uvažovali o testech nejen na konci ale i na začátku u tří skupin s různou kombinací faktorů a tedy o využití modelu se smíšenými efekty. Tato představa ale ztroskotala na početnosti materiálu a tak se nabízelo na konci celého experimentu zpracování pomocí zobecněného lineárního modelu (GLM). Tereza nakonec začlenila výsledek pouze ale orientačního stanovení efektu všech podchycených faktorů na handling. Toto konkrétní stanovení bylo poněkud nešťastné, ale na výsledek to „početně“ nic nezměnilo. Zvýšená ruční manipulace se zvířaty neukázala vliv na behaviorální testy. Je to výsledek, se kterým můžeme být velmi spokojeni, zvláště když rozdíl mezi OFT a EPM byl zcela stejný jako v předchozích testech, což Tereza také dobře pochopila a vyzvedla v diskusi. Měl ale handling vůbec nějaký vliv? Zdá se, že ano. V dalším parametru, který je předmětem jiné studie a je nyní vyhodnocován, byly zjištěny nižší stresové hladiny kortikosteronu u handlovaných vůči intaktním zvířatům.

A tak na základě naznačených skutečností mohu konstatovat, že Tereza Dikošová odpověděla na otázku o vlivu handlingu na behaviorální testy a že sepsala práci, která přináší nové, velmi důležité poznatky, které mohou být po drobné korekci bezprostředně publikovány. Tuto magisterskou práci proto doporučuji k obhajobě.

V Českých Budějovicích 17. 1. 2017

Doc. RNDr. F. Sedláček, CSc.

